

Inhoud

<i>Dankwoord</i>	9
1. Hunkeren naar voorjaar	13
Eerste bedrijf	
Verwarring: geloven in een ongelovige wereld	25
2. Maak het je niet te gemakkelijk in Perzië	29
3. Het meisje met de twee namen	45
Tweede bedrijf	
Crisis: moed vatten in een vijandig land	61
4. Hij weigerde te buigen	65
5. Er zal verlichting komen	83
6. Twee troonzalen	99
Derde bedrijf	
Overwinning: de hand van God in de details van de geschiedenis	111
7. God spreekt het luidst als Hij fluistert	117
8. De slechteriken winnen niet	133

9. De God van de grootse ommekeer	149
10. Het poerimvolk	165
11. Jij bent geboren voor dit moment	177
<i>Verdiepingsvragen</i>	191
<i>Noten</i>	236

1. Hunkeren naar voorjaar

De winter hult alles in een kille schaduw. De dagen zijn kort. De nachten lang. De zon lijkt verlegen, weggekropen achter een grijze sluier. Warmte heeft haar biezen gepakt en is vertrokken naar de tropen. Strandweer zou fijn zijn. Maar dat kun je vergeten. Het is winter.

Het voorjaar kust bloesems tevoorschijn. De zomerse bries speelt door met bladeren gekroonde bomen. De herfst brengt overvloedige oogst voort. Maar de winter? De winter is stil, dodelijk stil. De grond bevroren, bomen die troosteloos hun kale takken uitstrekken naar de hemel. Zelfs de dieren zijn stil. Verdwenen.

De winter gaat gepaard met gevaar. Sneeuwstormen. IJzel die de weg onbegaanbaar maakt. Voorzichtigheid is geboden. Straks in het voorjaar zul je weer op blote voeten door het gras rennen en een bommetje maken in het meer. Maar nu? Nu kun je je het beste stevig inpakken. Rits dicht, knopen dicht. Binnen blijven, waar het veilig is.

Het is winter, daarbuiten.

Is het ook winter in jouw leven? Zit jij gevangen in eindeloze somberheid? Ben je bekend met lange dagen waarop het maar niet licht wordt, met bomen waaraan geen vrucht te bekennen is?

IS HET OOK
WINTER IN
JOUW LEVEN?

Ik ken een moeder die precies weet hoe dat is. Ze heeft drie kinderen: twee in de luiers en eentje met een handicap. Haar

appartementje is maar klein. Haar inkomen mager. En haar man is met de noorderzon vertrokken. Het leven in Kamp Chaos was te zwaar voor hem. Het is voor haar ook te zwaar. Maar wat voor keus heeft ze? Er is altijd wel iemand die gevoed moet worden, verschoond, vastgehouden of in bad gestopt. Dus ze doet wat er gedaan moet worden en het voelt alsof dat altijd zo zal blijven. Ze vraagt zich af of deze winter ooit voorbij zal gaan.

Hetzelfde geldt voor mijn vriend Ed. Hij en ik hebben veel gemeen. Onze gezondheid is goed. We zijn bedroevend slecht in golfen. We houden allebei van honden. We hebben allebei een huwelijk dat stamt van vóór president Carter. Het verschil? Mijn vrouw heeft daarnet aan me gevraagd wat ik vanavond wil eten. De zijne vraagt hem steeds opnieuw wie hij is. Hij heeft haar een jaar geleden naar een verpleeghuis gebracht. Het was hun droom om na hun pensioen in een camper door het land te reizen. In plaats daarvan slaapt hij elke nacht alleen en gaat hij dagelijks op bezoek bij een vrouw die wezenloos uit het raam staart.

Herken je het gevoel? Wanneer realiseerde jij je voor het eerst dat het leven niet altijd loopt zoals jij had gedacht?

Je ouders gingen uit elkaar.

Je man of vrouw bedroog je.

Je gezondheid bleek blijvend verzwakt.

Een vriend keerde je de rug toe.

Op dat moment daalde er een Siberische kou neer over je leven. Je wereld werd een poolcirkel van donkere dagen, lange nachten en hondenweer.

Winter.

Dit boek is geboren in de winter. Terwijl ik deze woorden opschrijf, leeft elke persoon op deze planeet in de ijzige greep van COVID-19. Een pandemie heeft ons in onze huizen opgesloten. Die moeder over wie ik je vertelde? Haar inkomen is zo laag omdat het restaurant waar ze werkte de deuren moest sluiten. Ed mag zijn vrouw nog wel zien, maar alleen door het raam. Kerken zijn dicht. Studenten zitten thuis. Onze glimlach is verborgen achter mondkapjes. Een microscopisch klein virus heeft ons allemaal lamgelegd.

En een zonde die ons al eeuwen parten speelt, dreigt onze ondergang te worden. Degenen onder ons die hoopten dat racisme langzaam maar zeker tot het verleden behoorde, werden overtuigd van het tegendeel. De knie van een agent op de nek van een zwarte man ontketende een onderhuids smeulende woede en leidde tot vulkaanuitbarstingen in de straten van talloze steden.

De hele wereld lijkt vast te zitten in de winter. We hunkeren allemaal naar voorjaar.

Winters horen bij het leven – soms op persoonlijk vlak, soms wereldwijd – maar ze hebben stuk voor stuk grote invloed. Hoe warm we ons ook inpakken en hoe we ook proberen om tegen de wind in te ploegen, zelfs de sterksten onder ons kunnen vallen. Soms waait het gewoon te hard. Soms zijn de nachten te lang. En dan dient de overbekende vraag zich aan: Gaat deze winter ooit voorbij? Je vraagt je af of je dit zult overleven.

Als je dat herkent, heeft God een vijf letters tellend woord van bemoediging voor jou: E-S-T-E-R.

Het boek dat haar naam draagt is geschreven om in het winterseizoen te lezen. Geschreven voor wie emotioneel uitgeput is. Voor wie zich omsingeld voelt door vijanden, onderuitgehaald door het lot en overmand door angst. Het is een boek dat bewijst dat onze liefdevolle, barmhartige God de gebeden gehoord heeft van iedereen die ooit vastgezeten heeft in een poolwinter. Tegen iedereen die hunkert naar groene sprietjes aan kale takken, zegt Hij: ‘Kom maar mee. Ik wil je laten zien wat Ik kan doen.’

Hij brengt ons naar de voorste rij van een reusachtig theater en nodigt ons uit om plaats te nemen. Hij knikt naar de orkestleider. Het dirigeerstokje wordt geheven, de muziek zwelt aan, het gordijn gaat open en wij zijn getuige van een groots drama – dat uitloopt op een goddelijke triomf.

Het verhaal speelt zich af in de stad Susa, in het Perzië van de vijfde eeuw voor Christus (het hedendaagse Iran). Het Perzische Rijk was in die tijd wat het Romeinse Rijk was in de eerste eeuw. Tijdens het bewind van Darius I (ook wel bekend als Darius de Grote) bestond het uit meer dan 7.500.000 vierkante kilometer. Binnen de grenzen van dit rijk woonde ongeveer 44% van de wereldbevolking, naar schatting 50 miljoen mensen.¹ Het strekte zich uit van het hedendaagse Punjab, India, tot aan Khartoem, Soedan – een afstand van ruim 7000 kilometer.² Om je daar iets bij voor te stellen: je zou van Los Angeles naar Atlanta moeten lopen, daar omkeren en weer teruglopen naar LA. Of, als je dat liever wilt, kun je ook een kopietje van de kaart van de Verenigde Staten maken en die twee velletjes papier naast elkaar leggen. Dan heb je een idee van de breedte van het Perzische Rijk.

De cast bestaat uit een gedenkwaardig kwartet – vier zeer mar-
kante hoofdpersonen.

Xerxes, de koning, was dol op wijn en minachtte vrouwen. Zijn overtuigingen waren even veranderlijk als het weer. Hij heerste over Perzië van 486 tot 465 v.Chr.³ Zijn Hebreeuwse naam was Ahasveros, wat, als je het goed uitspreekt, klinkt als een flinke nies. Om die reden kies ik ervoor om zijn Griekse naam – Xerxes – te gebruiken. (Bovendien is een naam waarin de letter x twee keer voorkomt leuk om op te schrijven.)

Het boek Ester schildert hem af als een slapjanus en een zware drinker, die niet erg gewend was zijn verstand te gebruiken. Het liefst had hij in iedere hand een glas wijn en liet hij het nemen van beslissingen aan anderen over. Het verhaal kent hem geen diepgaande gedachten of vorstelijke verordeningen toe. Als je hem in de juiste bui trof, kon hij zomaar instemmen met volkerenmoord.

Dat was in elk geval de ervaring van Haman, de schurk van ons verhaal. Zijn naam klinkt een beetje als 'hangman', wat toepasselijk is, want deze despoot zaaide graag dood en verderf. Hij was rijk en had een hoge positie in het kabinet van Xerxes. Had hij een vliegtuig gehad, dan was het een Concorde geweest. Zijn garderobe was op maat gemaakt. Hij liet elke maandag zijn nagels doen en speelde elke donderdag golf met Xerxes. Hij had de koning in zijn achterzak, paradeerde rond als een pooier en was even barmhartig als Hitler.

Ja, dat klopt. We zien veel van Adolf terug in Haman. Beiden eisten dat ze als god vereerd werden. Beiden duldden geen tegenspraak. En beiden waren ze erop uit om het Joodse ras van de aardbodem weg te vagen. Als je Haman hoort praten, is het alsof je Hitler hoort:

‘Daarna zei Haman tegen koning Ahasveros: “Er is een bepaald volk dat over alle provincies van uw rijk verspreid leeft en te midden van de andere volken zijn eigen leven leidt. Hun wetten verschillen van die van alle andere volken en aan de wetten van de koning houden ze zich niet. De koning is er niet bij gebaat hen ongemoeid te laten. Als het de koning goeddunkt, laat er dan een bevel op schrift gesteld worden dat ze moeten worden uitgeroeid. Dan zal ik tienduizend talent zilver afdragen aan de ambtenaren van de koning om in de koninklijke schatkist te storten.”’
(Ester 3:8-9)

Met dit ‘bepaalde volk’ werd niets anders bedoeld dan de Hebreeuwse natie: de kinderen van Israël, de nakomelingen van Abraham en het voorgeslacht van Jezus Christus. Ze waren verspreid over het hele Perzische Rijk. In Hamans ogen waren ze onbeduidende schilfertjes roos op de koninklijke mantel van Xerxes. Maar voor God waren ze een uitverkoren volk, waardoor Hij de mensheid zou verlossen.

Haman ergerde zich vreselijk aan hen, en aan één verban-
nen Jood in het bijzonder. Zijn naam was Mordechai. Uitein-
delijk zul je dol op hem zijn, maar in eerste instantie zul je niets
van hem begrijpen. Verlangend naar een rustig bestaan hield
hij zijn afkomst maar liever voor zich. Totdat hij op zeker
moment genoeg van Haman geslikt had.

‘Deze Mordechai was de pleegvader van Hadassa, ook Ester
genoemd, die een nicht van hem was.’ Op straat werd Ester
door iedereen nagekeken: ‘Het meisje nu was mooi van gestalte
en knap om te zien.’ (Ester 2:7, HSV) Volgens de oude rab-
bijnse geschriften was ze een van de vier mooiste vrouwen die

ooit geleefd heeft, samen met Sara, Rachab en Abigail.⁴ Ze kreeg toegang tot de koning vanwege haar uiterlijk, maar haar verhaal is relevant voor jou en mij vanwege haar vastbeslotenheid en haar moed.

Begin je de grote lijnen al te zien?

Een stompzinnige bruid van een koning.

Een sluwe, harteloze, bloeddorstige Haman.

Het Joodse volk dat met uitsterven bedreigd wordt.

Mordechai, opstandig en vastberaden.

Ester, beeldschoon en dapper.

En God? Waar is God in dit verhaal? Ah, dat is een goede vraag.

Het boek Ester is een van de twee boeken in de Bijbel waarin de naam van God niet genoemd wordt.⁵ Tot op dit punt is Hij overal aanwezig, op zo'n beetje elke bladzijde. In Eden als Schepper. In Ur als Aanspoorder. In Egypte als Bevrijder. In het beloofde land als Strijder. Maar in Perzië? Daar ontbreekt elk spoor.

Nergens in het boek Ester lezen we 'En God sprak' of 'God besloot' of 'God gebod'. De tempel wordt niet genoemd, net zomin als de namen *Jahweh* of *Elohim*, Hebreeuwse woorden voor God. Nergens wordt melding gemaakt van apocalyptische visioenen zoals Daniël had, of een hernieuwde liefde voor Gods wet, zoals in de tijd van Ezra. Er wordt gezinspeeld op gebed, maar er staat niets uitgeschreven. De zeeën splijten niet. De hemelse bazuinen schallen niet. Er komen geen dorre beenderen tot leven.

Waarom niet? Waarom ontbreekt het geestelijke aspect? Waarom lijkt God te zwijgen?

Als het winter is in jouw leven, herken je deze vragen. God

lijkt verborgen. Ver weg. Teruggetreden. De grote Afwezige in jouw script. Alsof de zon ontbreekt in jouw wereld.

Anderen horen Gods stem. Jij niet. Anderen zeggen dat ze de wil van God kennen. Jij hebt geen flauw idee. Anderen zitten op de voorste rij bij zijn voorstelling. Maar jij? Jij ziet zijn naam niet eens in het programmaboekje staan. Is Hij er wel? Interesseert het Hem wel? Je bent er niet zeker van.

Maar stel nou eens dat er in de diepere laag van Esters verhaal een goudklompje verborgen ligt? Stille voorzienigheid. *Voorzienigheid* is het dure woord dat theologen gebruiken om Gods voortdurende controle over de loop van de geschiedenis te omschrijven. Hij heeft het universum niet alleen tevoorschijn geroepen, Hij heerst er ook over. 'Met zijn machtig woord draagt Hij alles wat bestaat.' (Hebreeën 1:3) Hij is Koning, Hij is Heer en – en dat is essentieel – Hij is *hier*. Niet in een uithoek van het universum, waar jouw problemen en pijn aan Hem voorbij zouden gaan.

Hij is al vaker op dramatische wijze tussenbeide gekomen. Door zijn hand spleet de Rode Zee, viel er manna uit de hemel, bracht een maagd een kindje ter wereld en luidde een graf het eeuwige leven in. Maar tegenover elke goddelijke schreeuw staan een miljoen fluisteringen. Het boek Ester vertelt het verhaal van onze fluisterende God, die op onzichtbare, onna-

speurlijke wijze toezicht houdt op alle omstandigheden en alles wat er gebeurt, zodat het uiteindelijk bijdraagt aan dat wat goed is voor zijn kinderen. Dit kostbare boekje herinnert ons eraan dat God niet luidruchtig hoeft te zijn om sterk te zijn. Hij hoeft niet in de schijnwerpers te

IN ZIJN SCHIJNBARE
STILTE SPREEKT
GOD NOG STEEDS.
HIJ WERKT, ZELFS
WANNEER HIJ VERDER
WEG LIJKT DAN OOIT.

staan om aanwezig te zijn. In zijn schijnbare stilte spreekt God nog steeds. Hij werkt, zelfs wanneer Hij verder weg lijkt dan ooit.

Heb jij het idee dat God afwezig is? Dan verdient het boek Ester jouw aandacht. Laat je meevoeren door dit meeslepende drama.

Eerste bedrijf – *Verwarring*: Gods volk verkiest de pracht en praal van Perzië boven de goedheid van God. Overtuiging maakt plaats voor geschipper en verwarring heerst alom.

Tweede bedrijf – *Crisis*: Een doodvonnis brengt alle Joden in levensgevaar. Welke hoop heeft een kleine minderheid in een heidens wereldrijk?

Derde bedrijf – *Overwinning*: Het onvoorstelbare gebeurt. Iets zo onverwachts dat ‘hun droefheid veranderde in vreugde en hun rouw transformeerde tot een feestdag, een dag om plezier te maken en te lachen.’ (Ester 9:22, naar *The Message*)

Het thema van het boek Ester – sterker nog, het thema van de Bijbel – is dat al het onrecht op de wereld rechtgezet zal worden. Het bewerken van een grootse ommekeer is Gods handelsmerk.	HET BEWERKEN VAN EEN GROOTSE OMMEKEER IS GODS HANDELSMERK.
--	--

Terwijl jij het gevoel hebt dat alles instort, is God bezig om ervoor te zorgen dat alles op zijn plek valt. Hij is de Koning van stille voorzienigheid en Hij nodigt jou en mij uit om met Hem samen te werken. Als het boek Ester een titel had, was het deze: *Verlichting is onderweg ... Werk jij eraan mee?*

Als het boek Ester een titel had,
was het deze:

Verlichting is onderweg ...

Werk jij eraan mee?

Als alles verloren lijkt, is het dat niet. Als het kwaad lijkt te overwinnen, heeft God nog steeds het laatste woord. Hij heeft een Jozef voor elke hongersnood en een David voor elke Goliat. Als zijn kinderen redding nodig hebben, roept God een Rachab uit de schaduwen tevoorschijn. Als baby Mozes een moeder nodig heeft, spoort God een Egyptische prinses aan tot medeleven. Hij heeft altijd iemand op het oog.

Hij had iemand in het verhaal van Ester.

En in jouw verhaal heeft Hij jou.

Het liefst zou je kiezen voor veiligheid – je terugtrekken, je mond houden, op de achtergrond blijven. *Ik kan dat gewoon niet*, zeg je tegen jezelf. En het is jouw keuze. Je zou het idee dat je ‘geboren bent voor dit moment’ als complete onzin van de hand kunnen wijzen.

Maar ik hoop met heel mijn hart dat je dat niet doet.

Verlichting is onderweg ... Werk jij eraan mee?

Het is een puinhoop op deze wereld – dat is zeker. Maar God voorziet in oplossingen door middel van moedige mensen. Mensen zoals Mordechai en Ester.

Mensen zoals jij. Mensen die durven te geloven dat zij – door Gods genade – geboren zijn voor een moment als dit.

Als je vastzit in het eerste of tweede bedrijf mag je er zeker van zijn dat het derde bedrijf onderweg is. In Gods plan maken verwarring en crisis uiteindelijk plaats voor overwinning. Winters duren niet eeuwig. Nog even, en de bomen botten uit. De sneeuw zal smelten. Het

IN GODS
PLAN MAKEN
VERWARRING
EN CRISIS
UITEINDELIJK
PLAATS VOOR
OVERWINNING.

voorjaar is slechts één kalenderblad van ons verwijderd. Het zou zomaar kunnen dat God op het punt staat om dat blad om te slaan.